

Israel attackerar Qatar

På eftermiddagen den **9 september 2025** skakades **Doha, Qatars huvudstad**, av en serie explosioner som skickade upp svarta rökpelare över distriktet Legtaifiya–Katara. Ögonvittnen, fotografier och Reuters rapportering på plats bekräftade **flera detonationer** i Doha den 9 september, med **rökpelare som steg upp nära Legtaifiya-bensinstationen**, intill ett **bostadskomplex** som bevakas av Qatars **Emirgarde**. Räddningsfordon skickades snabbt till området. Till skillnad från många tidigare operationer där Israel vägrade kommentera, utfärdade IDF och Shin Bet uttalanden inom några timmar och hävdade en **gemensam "precisionsattack"** mot Hamas-ledarskap i Doha. Israeliska tjänstemän beskrev attacken som en del av en bredare kampanj mot Hamas efter kriget i oktober 2023.

Överträdelser av internationell rätt

Attacken den 9 september 2025 mot Doha var inte bara en militär handling; den utgjorde ett **direkt angrepp på den internationella rättsordningen** och den sköra struktur som gör det möjligt för stater och folk att förhandla om fred. Detta kapitel undersöker **attackens rättsliga dimensioner enligt Förenta Nationernas stadga och internationell sedvanerätt**, och överväger sedan de **symboliska och praktiska konsekvenserna** för framtida medlingsinsatser, vapenvilaförhandlingar och säkerheten för värdstater som tillhandahåller diplomatiskt utrymme.

Artikel 2(4) i FN-stadgan förbjuder **användning av våld mot en stats territoriella integritet eller politiska oberoende**. Israels attack i Doha, genomförd utan Qatars samtycke, faller tydligt under detta förbud. Qatar är en suverän medlemsstat i FN; det råder ingen tveksamhet om att dess territorium inte lagligt kan angripas utan ett giltigt undantag.

Det enda erkända undantaget är **självförsvar enligt artikel 51**, som aktiveras när en stat utsätts för ett "väpnat angrepp". Israel har åberopat självförsvar mot Hamas i Gaza och Libanon; men att tillämpa den motiveringen på **Hamas-medlemmar som vistas under Qatars skydd i Doha** är i bästa fall svag.

- Qatar genomförde inga attacker mot Israel.
- Hamas-förhandlare i Doha var engagerade i **diplomatiska samtal**, inte aktiv strid.
- Den ibland åberopade doktrinen om "oförmåga eller ovilja" för att rättfärdiga gränsöverskridande antiterrorattacker är **mycket kontroversiell** och har aldrig accepterats som laglig när den tillämpas mot en samarbetande stat som aktivt engagerar sig i diplomati.

Kort sagt, Israels agerande i Qatar kan inte trovärdigt försvaras som självförsvar. Det är ett **användande av våld i strid med stadgan**, vilket motsvarar en **aggressionshandling** enligt generalförsamlingens resolution 3314.

Från romersk rätt till Wienkonventionerna har **sändebuds okränkbarhet** varit en grundläggande regel i diplomatin. Förhandlare – även motståndare – garanteras säker passage och skydd. Internationella domstolen har upprepade gånger betonat denna princip, mest känt i *Teherangisslanfallet*, där den beskrev sändebuds okränkbarhet som en hörnsten i den internationella ordningen.

Även om Hamas inte är en erkänd stat, blev dess förhandlare **formellt inbjudna av Qatar** för att föra vapenvilaförhandlingar. Genom att vara värd för dem gav Qatar **garantier för säker passage**, och det internationella samfundet behandlade dem som **funktionella fredsutsända** – liknande Talibanförhandlare i Doha eller FARC-utsända i Havanna. Att rikta in sig på dem kränkte därmed inte bara Qatars suveränitet utan **krossade också den skyddande slöjan av förhandlingsokränkbarhet**.

Attacken är en **grov förolämpning** mot Qatar självt:

- Ett angrepp på dess **huvudstad**, som utsatte civila för fara.
- Genomfört utan dess samtycke, vilket underminerade dess **rätt till territoriell integritet**.
- Direktsabotage av dess roll som **neutral medlare**, en roll som är förankrad i internationell praxis som ett bidrag till fred.

Enligt internationell rätt har Qatar rätt att karakterisera attacken som ett **väpnat angrepp**, vilket gör det möjligt att åberopa **artikel 51** självförsvar och söka rättelse inför FN:s säkerhetsråd och Internationella domstolen.

Avkylande effekt på diplomatin

Attackens symboliska budskap är förödande: **varje land som är värd för fredssamtal kan förvandlas till ett slagfält**. Om förhandlare kan bli måltavlor i sina hotellrum eller diplomatiska residens, då:

- Kommer **världstater** att tveka att erbjuda sitt territorium för medling.
- Kan **förhandlare** vägra att resa, av rädsla för lönnmord.
- Kan **diplomatiska medlare** (som FN, Qatar, Egypten eller Norge) förlora trovärdighet som garantier för säkerhet.

Doha-attacken suddade ut gränsen mellan **slagfält och civil huvudstad**. Ett **bostadskomplex**, en **bensinstation** och omgivande civila kvarter utsattes för fara av en utländsk militär operation. Detta underminerar principen om **åtskillnad**, en pelare i internationell humanitär rätt, och varnar andra världstater för att deras **civila infrastruktur kan bli kollaterala skador** bara för att de engagerar sig i fredsbyggande.

Medlare frodas på **förtroende och neutralitet**. Genom att slå till i Doha stämplade Israel implicit Qatar – en långvarig medlare mellan Israel och Hamas – som en osäker plats. Effekten är att delegitimera Qatars medling och avskräcka andra stater från att erbjuda liknande tjänster. Den avkylande effekten är omedelbar: parter i konflikter kan kalkylera att **att vara värd för fredssamtal nu sätter en måltavla på din huvudstad**.

Denna överträdelse sträcker sig bortom Qatar. Den signalerar till världen att:

- **Fredssamtal är ett legitimt mål.**
- **Diplomatiska skydd är förbrukningsbara.**
- **Neutrala stater kan inte garantera säkerhet.**

Ett sådant prejudikat urholkar **fredlig lösning av tvister** som föreskrivs av artikel 33 i FN-stadgan och försvagar den redan sköra infrastrukturen för internationell konfliktlösning.

Israel som en skurk- och terroriststat

Genom att attackera huvudstaden i en suverän FN-medlemsstat utan rättfärdigande har Israel visat att det är villigt att **överträda de mest grundläggande reglerna i den internationella ordningen**. Detta beteende är inte isolerat: det följer ett bredare mönster av gränsöverskridande lönnmord, riktade dödanden och förakt för värdstatens suveränitet.

En **skurkstat** definieras inte bara av ideologi utan av **ihållande förakt för internationella normer**:

- Användning av våld utan rättslig rättfärdigande.
- Ignorering av säkerhetsrådets resolutioner.
- Expansiva eller gränsöverskridande operationer bortom rättsliga gränser. På alla punkter passar Israels attack i Doha denna beskrivning.

Att rikta in sig på fredsförhandlare i ett bostadsområde bär kännetecknen för terrorism:

- **Användning av våld** för politiska ändamål.
- **Utsättning av civila för fara.**
- **Budskap om skrämsel** inte bara till Hamas utan till Qatar och det bredare internationella samfundet. I denna mening agerade Israel inte som en ansvarsfull stat utan som en **terroristisk enhet som utövar statlig makt**.

Qatars svar

En stats primära plikt är att säkerställa **säkerheten för sina medborgare** och **integriteten för dess territorium**. Israels attack äventyrade båda.

Qatars utrikesministerium fördömde händelsen som ett **“fegt kriminellt angrepp”**, och betonade att attacken riktades mot **bostadsbyggnader som inhyste Hamas-förhandlare**. Doha fördömde det som en **allvarlig överträdelse av internationell rätt** och en **kränkning av Qatars suveränitet**. Regeringen meddelade en omedelbar utredning “på högsta nivå”.

Qatars unika inflytande som USA-allierad

Qatar är värd för **Al Udeid-flygbasen**, den största amerikanska militära anläggningen i Mellanöstern, och är utsedd till en **viktig icke-NATO-allierad**. Washington är beroende av Qatar för **kraftprojektion, logistik och medling** i regionen.

USA har historiskt använt sin **vetorätt** för att blockera säkerhetsrådets resolutioner som kritiserar Israel. Detta diplomatiska skydd har gjort det möjligt för Israel att agera med relativ straffrihet. Qatar har nu dock trovärdigheten att argumentera för att **USA:s fortsatta skydd av Israel undergräver Qatars egen suveränitet och säkerhet**.

- **Utvisning av USA:s ambassad:** en radikal men laglig diplomatisk åtgärd om USA fortsätter att skydda Israel.
- **Omprövning av USA-basen:** avstängning eller uppsägning av värdlandsavtal om basen uppfattas som oförmögen att skydda Qatar eller som tyst möjliggör israeliska operationer.
- **Artikel 51 självförsvar:** Qatar har rättsligt rätt att betrakta attacken som ett **väpnat angrepp** och svara proportionellt – antingen genom militära åtgärder, cyberoperationer eller ömsesidiga diplomatiska/ekonomiska åtgärder.

Slutsats

Israels attack på Doha var en handling av **statsterrorism och skurkaktigt beteende**, som bröt mot FN-stadgan och de mest grundläggande principerna för suveränitet. Qatar, unikt positionerat som en USA-allierad och värd för avgörande amerikanska styrkor, står nu inför ett djupt beslut: att antingen acceptera USA:s fortsatta skydd av Israel i säkerhetsrådet eller hävda sin suveränitet genom att kräva förändring. Om Washington vägrar, har Qatar både den **rättsliga rätten** och den **moraliska plikten** gentemot sina medborgare att vidta drastiska åtgärder – från **utvisning av amerikanska diplomatiska och militära tillgångar** till att åberopa **artikel 51 självförsvar**. Detta val kommer inte bara att definiera Qatars utrikespolitik utan också trovärdigheten hos internationell rätt självt.